

secundo, quia Virgo videret infinitas cr̄eaturas, in Verbo, ac proinde Deum comprehendenderet: ergo. Omisso antecedenti, quia ad eius veritatem debet supponi, ea merita acceptari ad infinitum pr̄mium, cum tamen possint non acceptari, & etiam possibilem esse visionem infinite intensam, quod plures negant; distinguo consequens, infinita infinitudine proportionata Maternitati, & meritis, concedo, ultra proportionata, nego: Etenim licet lumen gloriae, & visio beatifica B. Virginis sit infinita, tamen h̄c infinitudo erit cum proportione ad puram creaturam.

Hinc negatur minor subsumpta, & primum absurdum, nam quamvis Bēatae Virginis visio infinita sit, numquam tamen accedit ad infinitum visionis humanitatis Xpi: provenientēs à perfectiore radice, nimurum vniōne hypostatica, & gratia hominis Dei: Ad secundum absurdum concedo, B. Virginem in Verbo videre infinitas creature; inde tamen non sequitur, Deum comprehendere comprehensione strictissima repugnante creature, nam h̄c debet esse cognitione adæquata obiecto, hoc est: ut cognitione sit strictissima comprehensione, requiritur, quod sit tam perfecta in ratione cognitoris, quam est obiectum in ratione enis: unde sola divina cognitione potest Deum hoc modo comprehendere. His positis sit iam,

SPECTIO SEXTA.
Virum Beatae Virgo meruerit hominibus gratiam de condigno, satisficerit ad equalitatem pro mortali. & redemerit gēnus humanum?

Prima conclusio: Beata Virgo meruit hominibus de condigno gratiam iustificantem cum remissione peccatorum. Hęc conclusio probanda est auctoritatibus, quibus plures Auctores, quos sequitur P. Rip. de ente supernat. tom. 2. disp. 96. sect. 2. num. 18. & seq. probant posse hominem Iustum alteri etiā Peccatori mereri de condigno gratiam cum remissione peccati. Probatur ergo primo conclusio auctoritate Patrum, nam S. Aug. tract. 8. in Ioan. dicit. Quod aliud est baptizare per ministerium, aliud baptizare per potestatem; quia primum est baptizare, & conferre alijs gratiam nomine, & causalitate morali meritorum Xpi, vt de facto accidit: secundum vero, nomine, & merito proprio; ideoque Xptus baptizat per potestatem, Ministri autem eius per ministerium.

Prosequitur que Aug. inquiens. Potuit Iesus Xptus, si vellet, dare potestatem alicui servo suo, ut daret baptismum tamquam vice sua; & transferret à se baptizandi potestatem, & eam constitueret in servo. & tantam vim daret baptismū translato in servum, quamam vim haberet baptismus datum a Domino.

246.

Dissertatio III.

mino. Tum sic: ergo potuit Xptus dare potestatem alicui servo suo baptizandi, & communicandi gratiam nomine, & merito proprio, ac per consequens ille Iustus mereri potuit alijs gratiam de condigno. S. etiam Thom. 3. p. q. 64. art. 4. corp. loquens de potestate condendi sacramenta, quam habuit Xptus ait: *Talem potestatem potuit Xptus Ministris communicare, dando scilicet eis tantam plenitudinem gratiae, ut eorum meritum operaretur ad sacramentorum effectus.*

Ex quibus Verbis sic argumento: gratia iustificans est effectus Sacramentorum, & potestas Xpti in hunc effectum iuxta S. Thom. est ut de condigno alijs gratiam iustificantem mereretur; atqui Dominus potuit servis suis talem potestatem concedere: ergo Iusti potuerunt alijs mereri de condigno gratiam, & remissionem etiam peccatorum; nam iuxta Aug. & Thom. Theologorum apices, eundem effectum, quem de facto Xptus confert baptizatis, posset Iustus in ea hypothesi suo merito conferre; atqui Xptus in baptismō confert gratiam, & remissionem peccati; ergo similiter posset Iustus in ea hypothesi,

Vnde argumentū pro B. Virgine sic efficaciter conficio: quod non repugnat homini Iusto, concessum fuit de facto B. Virginis, nam illi concessa fuere omnia dona possibilia pura creatione iuxta dicta diss. praeced. sect. 7. atqui non reprobuat

Sectio VI.

247.

pugnat homini Justo mereri alteri etiam peccatori gratiam, & remissionem peccati: ergo hoc concessum de facto fuit Beatæ Virgini, ac proinde meruit de condigno hominibus gratiam, & peccatorum remissionem. Verum ne conclusiōne vñice probemus principio licet pluribus Doctoribus vero, alios tamē apud Theologos falso, probanda illa est, adhuc supposito, nullum hominem Iustum posse alteri vel Iusto, vel etiam peccatori mereri gratiam de condigno.

Probatur ergo conclusio in hac sententia: Ideo iuxta illam nequit homo Iustus alteri de condigno mereri gratiam, quia omnis dignitas meritorum Iusti exhaustur præmio gratiæ, & gloriæ ipsi collato, nam Deus pro dignitate meriti æqualem confert Iusto gratiam; atqui dignitas meritorum Virginis non fuit exhausta præmio gratiæ ipsi collatæ: ergo superest illis dignitas ad gratiam nobis merendam, ac per consequens eam nobis meruit. Probatur minor: actibus meritorij B. Virginis, ut dignificatis à gratia habituali dabatur gratia æqualis illi, à qua procedebant actus, nam Virgo semper auxit gratiam secundum proportionem duplam iuxta iam dicta; atqui illi actus etiam dignificabant à gratia Maternitatis simpliciter infinita; ergo dignitas meritorum Virginis, &c.

Probatur demum conclusio à priori: actus bonus

bonus ex suo conceptu generico, & quā obsequiosus superiori solum movet illum ad retrobuerendum inerenti donum ipsi gloriosum, & gratum, vel aliter conveniens; atqui quod nobis conferatur gratia sanctificans, est quid gloriosum, & gratissimum Mariæ, quæ Mater nostra est: ergo actus illius meritorij de facto moverunt Deum ad nobis gratiam conferendam. Maior, ut ait P. Rip. est ex terminis nota, & minor indubitabilis. Nec dicas cum P. Card. de Lugo, Iustum nequire acceptare præmium gratiae alteri conferendum, cum hoc cedat in detrimentū propriæ sanctitatis; nam licet in alijs hoc verum esset, falsissimum est in Maria, cuī ins immensissima gratia detrimentum pari nequit; & quia eius dignitas ad nostrum emolumentam destinata est, unde nullum in nostra gratia detrimentum patitur.

Secunda conclusio cum P. Barbiano, & Doctissimis Recētoribus: Maria satisfecit ad æquabilitatem pro mortali. Probatur conclusio: Ex Rich. a.s. Laurenti lib. i. de laud. virg. cap. 4. aiente, plenitudo sanctitatis Mariæ consistit in hoc, quod non solum sancta est in se, sed, & alios sanctificare potest, & à peccato servare. Ex quibus sic arguo; Persona, quæ alios sanctificare potest, & à peccato servare, potest etiam ad æquabilitatem satisfacere pro peccato, si habeat omnia alia requisita ad æqualem satisfactionem, ut patet in

Xpto;

Xpto; atqui Maria potest alios sanctificare, & à peccato servare, & habet omnia requisita ad æqualem satisfactionem: ergo potest satisfacere; ac per consequens satisfecit ad æqualitatem pro peccato. Auctoritas Rich, clara est etiam pro prima conclusione, quæ illa confirmatur, & ex illa constat prima minoris pars.

Probatur igitur secunda à priori discurrendo per omnes conditions, quas Theologi requirunt ad satisfactionem æqualem. Primo enim ad eam requiritur æqualitas inter bonitatem operis satisfacientis, & malitiam offendæ, seu quod meritum sit tantum bonum, quantum malum est offensa; atqui merita B. Virginis superant infinitę malitiam peccati, nam hæc iuxta plures Theologos est tantum secundum quid infinita; & licet sit infinita simpliciter, ut Thomistæ volunt, ad minus illam adæquant merita Mariæ; quæ ut significata à gratia Maternitatis sunt infiniti valoris iuxta modo dicta: ergo prima conditio ad satisfactionem æqualem reperitur in meritis B. Virginis.

Secundo requiritur, quod Persona, cui satisfit, sit creditor, & Persona satisfaciens obligetur ad satisfactionem tamquam debitor. Quod si Deus constituat aliquam Personam caput morale hominum, ut de facto constituit Xptum, ea Persona constituet debitor, & si de iussor pro hominibus, & Deus obligabitur ex

and

pacto.

pacto, & promissione sua ad acceptanda pro satisfactione eius merita, si ab ea offerantur. Tum sic: atqui Maria constituta fuit à Deo caput morale huminum dependenter à Xpto, & secundarium: ergo secunda conditio reperitur in Maria. Ut minor probetur supponendum est *cum P. Rip. de ente supern. tom. 2. disp. 96. sect. 2. num. 21.* quod Xptus constitutus fuit caput morale hominum ita ut ipsius merito gratia transfundatur in homines, non vero ipsum meritum, quia eorum voluntates non sunt translatæ in voluntatem Xpti, vt respectu Adæ translatæ sunt in ordine ad demeritum, sed ex merito capitis Xpti gratiam participant.

Probatur iam minor, quia iuxta D. Thom. 3. p. q. 8. art. 1. tria ad rationem capitum requiruntur: primo *ordo*, vel quod ratione sui ordinis sit prima pars, & omnia supererit membra; hoc que inuenitur in B. Virgine, quæ ratione Maternitatis est in ordine hypostatico, & habet cum Xpto quamdam iuxta Patres identitatem: secundo *perfektio*, seu quod habeat omnes perfections, quæ divise reperiuntur in membris; atque hoc in Maria reperitur, nam ipsi collata sunt omnia dona possibilia pure creature, & habuit maiorem gratiam, quam omnes homines, & Angeli collectum sumptum: tertio *virtus*, influendi nimium gratiam in membra; constat autem ex prima conclusione, Mariam homini-

bus meruisse gratiam: Vnde Bonav. inquit, *Quid mirum si omnis gratia in Mariam confluit, per quam tanta gratia ad omnes defluxit?* Ergo Maria est caput morale hominum.

Requiritur tertio ad æqualem satisfactionem, quod condignitas eius pro offensa sit talis, ut independenter à liberali condonatione offensi, seu à gratia intrinseca (quæ est illa, quæ exigitur ab opere satisfactorio, quatenus ipsum relinquit irremissam aliquam partem debiti, quæ debeat proinde gratiæ remitti) extinguat offensam; atqui hæc etiam conditio in Maria reperitur: ergo. Probatur minor: meritum infiniti valoris elicatum à capite morali hominum, & oblatum Deo pro satisfactione, debet acceptari à Deo, ut patet in meritis Xpti; atqui merita B. Virginis fuerunt valoris infiniti, & oblatæ Deo ab ea tamquam morali hominum capite pro satisfactione; ergo debuerunt acceptari à Deo pro offensis hominum; sed meritum, quod debet acceptari pro offensa, extinguit illam independenter à liberali condonatione offensi, ut patet; ergo. Aliæ demum requiruntur iuxta aliquos conditiones, de quibus in solutione argumentorum.

Tertia conclusio: *Cum Patribus Salm. tom. 3. in Evang. Rip. de ente supernat. tom. 2. sect. 16. num. 125. Salazar in cap. 8. Prov. Rodes, & pluribus Recentioribus: Maria vere, & proprie fuit Redemp-*

uit prædestinatione in omnium Electorū, etiam præelectio est; nam meruit illis auxilia congrua, quibus ad beatitudinem pervenitur, & quia merendo aliquibus potius, quam alijs tardia auxilia, meruit electionem illorum præ his. Vnde Maria cognovit omnes homines præteritos, & futuros, & aliquibus applicavit sua merita ob specialem amorem, illisque obtinuit efficaces gratias, merita, & gloriam; pro alijs vero non applicavit speciali illo amore, inde que solum obtinuit eis gratias, quæ virtus ipsorum fuere inefficaces. Secundo, quam vera sit ea celebris propositio Bern. Serm. I. super Missus est: *Sicut à te despectus, & aversus necesse est, quod pereat;* sic ad te reversus, & ate respectus impossibilis est, quod pereat, & illa Germani Serm. de 20. hora Virginis. Nullus est, qui salvus fiat nisi per te, Virgo Sanctissima. Miserere mei quoniam peccavi. In coniunctio ne si dicitur non ollii est ut ex hoc.

Argumenta contra primam conclusionem.

Argumentum primum e S. Aug. lib. 13. de peccator. mer. cap. 14. ait. *Iustus, & Iustificans, nemo nisi Christus;* quisquis ergo Christus fuerit dicere, iustificate; consequens est ut dicat, credere in me: & concludit, *sicut non est credendum,*

demptrix generis humani, & Mediatrix inter Deum, & homines, modo tamen dicto in præmis. 3. Conclusio pater ex duabus præcedentibus, & probatur viterius: quia Aug. Serm. 17. ait, *Auctrix peccati Eva, Auctrix meriti Maria.* Hieron. vel vt, alijs volunt Sophronius Epist. de Assump. Veneremur salutis Auctricem: Rich. à S. Laur. lib. I. de laud. Virg. Mater misericordia Patrem misericordiae adiuvit in opere nostrae salutis. S. denique Ephreim orat. ad Virg. *Tu Captivorum redemptio, & omnium salus:* ergo Maria, &c.

Probatur etiam ratione: quia Maria stans iuxta Crucem dolores suos acerbissimos obtulit Deo Patri pro salute hominum; atqui dolor, & compassio Mariæ fuerunt sufficietes ad secundariam redēptionem iuxta iam dicta: ergo obtulit premium sufficiens redēptioni hominum, ac per consequens eos redemit. Quod vero Mediatrix etiam obtinuerit officium patet ex Arnaldo Carniofensi, Tract. de laud. Virg. aiente, securum accessum iam habet homo ad Deum, ubi Mediatrix causæ sua filium habet ante Patrem, etante filium Matrem: itemque ex plurimis alijs Patribus, quos affert Rip. sup. num. 81. & Rod. hic q. 5. sect. 3. §. 2. vbi videri est, quantum valeat eius intercessio, & preces potentissime, quibus ostenditur hominum Protectrix. Quibus ex omnibus deduces primo ex P. Rod. cum alijs, quos citat §. 1. quod Maria me-

254.

Dissertatio III.

nisi in solum Deum, ita nullam creaturam iustificare posse, nisi solum Deum. Ex quibus sic: ille iustificat homines, in quem homines credunt; sed non credunt in Mariam, quia non est Deus: ergo Maria non iustificavit homines, ac proinde nec illis meruit gratiam iustificantem. Præmitto ad solutionem primo, quod vniqa causa meritoria principalis, & primaria nostræ iustificationis est Xptus. Nec vnicetas causalitatis meritoria, vel minimum laeditur per hoc, quod Beata Virgo hominibus gratiam meruerit. ^{sup}
 Et ratio est: quia quando causa vnius effectus (qui alterius causæ totalis principalis effectus est) ita est illi alteri subordinata, & dependens; vt omnem suam virtutem ab illa accipiat, taliter, vt ea deficiente, nihil possit operari; tunc causa, cui subordinatur, vere & proprie dicitur vniqa causa talis effectus; at qui condignitas meritorum Mariæ ita dependit à Xpto, vt sine illo non daretur in ordine ad merendam nobis gratiam, cum tota ea condignitas pendeat à gratia Maternitatis Dei, quæ si ne Xpto est in intelligibilis: ergo licet Maria sit causa meritoria nostræ gratiæ, tamen Xptus manet vere, & proprie vniqa nostræ iustificationis causa meritoria, & totalis totalitate effectus iuxta post dicenda.

Præmitto secundo: voluisse Augustinum, quod Xptus auctoritate propria Dei, & non solo merito,

HEN

Sectio VI.

255.

merito, aut imitatione transfundit in homines gratiam; negasse vero, posse aliquem Iustum alios iustificare auctoritate propria condonantis offendam, nam qui condonat peccatum est Ius Deus, licet homo meteatur condonationem. Hinc in forma distinguo, & explico primam partem auctoritatis, iustificans primario principaliter, auctoritate propria, & independenter à meritis alterius, nemo nisi Xptus, concedo, secundario, & dependenter à Xpti meritis, nego; & secundam partem, quibus ausus fuerit dicere, iustifico te, primario principaliter, &c. Conseguens est, ut dicat, &c. concedo, secundario, &c. nego, & sic tertiam partem, & maiorem argumenti, ille iustificat primario principaliter, &c. concedo, secundario, & minus principaliter, nego.

Argumentum secundum: si Leo Papa. sem. 12. de pass. D. inquit. Quia primi hominis universa posteritas uno simul vulnere sauciata corruerat, nec illa Sanctorum merita conditionem poterant illata mortis evincere, venit è calo Medicus singularis. Ex quibus sic: Conditio illata mortis stat in peccato; sed hanc conditionem nulla Sanctorum merita poterant evincere: ergo nec merita B. Virginis, ac proinde non meruit remissionem peccati. Viterius primo: consilium Francordiense in libro Sacrosyllabo ait. Quo igitur pacto nobis adoptionem filiorum tribuit, si ipse necessarium eguit, ve sibi

Q

tribueret?

256.

Dissertatio III.

tribueret? Secundo Adrianus Papa in Epist. ad Episc. Hisp. inquit. Adoptionis gratiam nobis non tribueret, si ipse necessarium haberet, ut gratiam adoptionis acciperet.

Vnde sic arguitur: ille non potest tribuere gratiam adoptionis sanctificantem, qui solum est Filius adoptivus Dei, & non naturalis; atqui Maria, non est Filia Dei naturalis, sed tantum adoptiva; ergo non potest hominibus tribuere merito suo gratiam, cum ipsa necessarium habeat, gratiam adoptionis accipere. Explico auctoritatem S. Leonis, & distinguo minorem instantiae: nulla Sanctorum merita praescisse dignificata gratia habituali poterant evincere, omitto propter Auctores citatos in prima conclusione, dignificata alia forma sanctificante simpli- citer infinita, & ordinis hypostatici, subdistinguo, primario, principaliter, & independenter ab homine Deo, concedo, secundario minus principaliter, & per condignitatem necessario dicentem Deum hominem, nego; nam sic iam omnino requirebantur merita hominis Dei ad peccatum vincendum.

Ad id, quod primo additur ex Concilio, & secundo ex Adriano: distinguo maiorem, ille non potest tribuere gratiam primario, principaliter, & auctoritate propria Dei, qui solum est Filius adoptivus, concedo, secundario minus principaliter, nego: & consequens, non potest

Sectio VI.

257.

potest hominibus tribuere gratiam primario, principaliter, &c. concedo, secundario, nego. Etenim ex verbis concilij, & Adriani solum probatur, quod Filius Dei naturalis, qui est Xpus, nobis tribuit primario, & principaliter gratiam, quam ita non tribueret, si esset Filius adoptivus: non vero tollitur, quod Maria per sua merita dignificata à gratia Maternitatis, & necessario dependenter à meritis Xpi, nobis cum hac dependentia, & secundario meritorie tribuerit gratiam.

Argumentum tertium: dignitas adoptionis, quæ est gratia ad gloriam, solum, communicatur proprio subiecto in genere causæ formalis: ergo eam dignitatem non potest unus Iustus alteri communicare, ac per consequens nullus Iustus, etiam Maria, potest alteri gratiam mereri. Nota, quod ius gratiae ad gloriam duplex est; aliud ad gloriam, ut hereditatem, & hoc est proprium adoptionis; aliud ad gloriam, ut coronam, seu mercedem: primam ius in genere causæ formalis, & seorsim à merito subiecti convenit gratia; unde alteri, communicari nequit immediate per subiecti meritum: secundum ius convenit gratia in genere causæ efficientis moralis, & ratione operis, ac meriti; inde que potest suum effectum communicare per meritum alteri.

Hinc ad formam distinguo antecedens: dig-

Q. 2

nitas

nitas adoptionis, quæ est gratiæ ad gloriam, ut hereditatem, concedo, ut coronam, nego, & consequens, eam dignitatem, quæ est gratiæ ad gloriam, ut coronam, non potest, &c. nego, quatenus est gratiæ ad gloriam, ut hereditatem, subdistinguendo, non potest alteri communicare immediate, concedo, mediate, nego. Etenim cum gratia secum, & independenter à meritis trahat dignitatem adoptionis, seu ius ad hereditatem; communicando gratiam, quatenus est ius ad gloriam, ut coronam, mediate etiam communicat unum subiectum alteri ius ad gloriam, ut hereditatem.

Aliter ex P. Oviedo hoc argumentum præponitur, & solvitur, hac nimurum forma: gratia non solum habitualis, sed etiam Maternitatis, est filiatio adoptiva, & subiectum; in quo est, Filium adoptivum constituit: ergo solum significat opera in ordine ad proprium subiectum, ac per consequens gratia Maternitatis nequit significare opera Maria in ordine ad homines. Nota, quod duplex est effectus gratiæ sanctificantis; alius *intrinsecus*, quem se ipsa suo subiecto præstat, & hic est, *constituere subiectum, cui inest, Filium adoptivum*; alius *extrinsecus*, qui dependenter à voluntate Dei correspónder operibus à gratia dignificatis, & hic est *præmium*; quod cum possit esse gratia aliena, hæc gratia non constituit merentem Filium adoptivum,

tivum, sed solum illud subiectum, cui datur, atque inhæret.

Hinc distinguo antecedens: gratia habitualis, quæ inhæret merenti est filiatio adoptiva merentis, concedo, & sic est Maternitas; quæ datur alteri intuitu meriti, nego: & sic intellecto antecedenti, nego consequentiam; ratio autem est iam insinuata in notatione; quia cum constituere Filium adoptivum, sit effectus intrinsecus gratiæ, hæc solum subiectum, in quo est, Filium adoptivum constituit; at verò cum significare opera dicat effectum extrinsecum, seu ordinem ad præmium, bene potest hoc alteri ex meritis alterius conferri.

Argumentum quartum: semen non fructificat, nisi in eo solo, in quo seritur; sed gratia est semen gloriæ: ergo gratia non fructificat gloriam, nisi in proprio subiecto, ac per consequens gratia Maternitatis nequit gloriam fructificare in hominibus. Retorquo in gratia unionis, & distinguo consequens, gratia destinata ad aliorum emolumentum, non fructificat, &c. nego, non ita destinata, omitto. Etenim licet admittamus, quod gratia habitualis non possit in alieno subiecto fructificare, quia non fuit destinata, nisi ad fructificandum in subiecto, cui inest: attamen aliter se habet gratia Maternitatis, sicut, & gratia unionis, quæ fuit destinata ad fructificandum in hominibus, cum Maria.